

פינחס חיי"ח שיחה ד'

הצמח צדק מבאר ש"תהלה לדוד" מעורר את המדרגה שבה מתחיל שורש התעוררות יחוד זו"נ, ואם כן אין זה שייך לעבודת האדם (ולכן אומר שג' פעמים הוא כנגד ג' התפילות), אך אאמו"ר מבאר שישנה עבודה שענינה לתת לאדם שייכות להענין הנפעל (אף שאין ההמשכה נפעלת ע"י האדם), ולכן ישנה אמירה אך היא רשות.

בזוהר פרשתנו נאמר שכל האומר תהלה לדוד ג' פעמים בכל יום הוא בן עולם הבא. דב' פעמים הוא חיוב ופעם הג' הוא בגין שבחא.

והנה, בענין זה ישנו חילוק בין ביאור הצמח צדק וביאור אאמו"ר. דהצמח צדק מפרש על פי פירוש רש"י, שג' פעמים "תהלה לדוד" הם כנגד הג' תפילות, שדברי הזהר הוא רק למאן דאמר שתפילת ערבית חובה, אך למאן דאמר שתפילת ערבית רשות אזי מספיק ב' פעמים "תהלה לדוד" כדי להיות בן עולם הבא. דהפעם הג' נמשך מאיליו ולכן הוא רשות.

אך צריך להבין, דכמו שמתפללים תפילת ערבית אע"פ שהיא רשות כדי שנהיה ראויים להמשכה מלמעלה הבאה מאליה, אם כן מדוע אין אומרים "תהלה לדוד" גם כן בלילה?

והביאור: הצמח צדק מבאר ש"תהלה לדוד" מעורר את המדרגה שבה מתחיל שורש התעוררות יחוד זו"נ, ואם כן אין זה שייך לעבודת האדם כי האדם אינו שייך להתחלת ההתעוררות, ושייכותו הוא רק שההמשכה הבאה בלאו הכי תהיה כדבעי.

אך אאמו"ר (שסובר שגם לפי המאן דאמר שתפילת ערבית רשות ישנו חיוב לומר תהלה לדוד ג' פעמים בכל יום), מבאר על פי פנימיות התורה, ולכן סובר שאף שאין ההמשכה נפעלת על ידי עבודת האדם, מכל מקום ישנו עבודה שענינה לתת לאדם שייכות להענין הנפעל. ולכן ישנו אמירה ורק שהיא באופן של רשות. וכדי להדגיש שזהו רק ענין של שבח אומרים אותה בבוקר לפני שמונה עשרה (אף ש"פרנסה לא חזי למשאל אלא בתר צלותא") כי זהו בהמשך לשמונה עשרה של ערבית. (ובמנחה אומרים "תהלה לדוד" לפני התפילה כי אחר התפילה הוא דינא קשיא).

